Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

2023/2063(INI)

4.12.2023

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2024
(2023/2063(INI))

Επιτροπή Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

Εισηγήτρια: René Repasi

Συντάκτρια γνωμοδότησης της συνδεδεμένης επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 57 του Κανονισμού:
Margarida Marques, Επιτροπή Προϋπολογισμών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών 2024 (2023/2063(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 136,

– έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο αριθ. 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

– έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο αριθ. 2 της ΣΕΕ και της ΣΛΕΕ σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,

– έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία του Παρισιού, η οποία συνήφθη δυνάμει της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών[1],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2011 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2011 για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ[3],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1174/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με κατασταλτικά μέτρα για τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στην ευρωζώνη[4],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής

[1] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 33.
[3] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 1.
[4] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 8.

κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[5],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[6],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα[7],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ[8],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας[9] (κανονισμός ΜΑΑ),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων» [COM(2021)0102],

– έχοντας υπόψη την κοινωνική δέσμευση του Πόρτο, της 7ης Μαΐου 2021, μεταξύ του Συμβουλίου, της Επιτροπής, του Κοινοβουλίου και των κοινωνικών εταίρων,

– έχοντας υπόψη την εκτίμηση που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο στις 28 Ιουνίου 2023 σχετικά με τον κατάλληλο δημοσιονομικό προσανατολισμό για τη ζώνη του ευρώ το 2024,

– έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου, της 4ης Οκτωβρίου 2023,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ [COM(2022)0583],

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που αφορά τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία καθώς και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [COM(2023)0240],

[5] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 12.
[6] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
[7] ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1.
[8] ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11.
[9] ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος [COM(2023)0241],

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΚ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών [COM(2023)0242],

– έχοντας υπόψη τη δήλωση της Γρανάδας, η οποία εγκρίθηκε στις 6 Οκτωβρίου 2023,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2024» [COM(2023)0901],

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2024» [COM(2023)0902] και τη σύσταση της Επιτροπής, της 21ης Νοεμβρίου 2023, για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ [COM(2022)0903],

– έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής και του Συμβουλίου, της 21 Νοεμβρίου 2022, για κοινή έκθεση για την απασχόληση [COM(2023)0904],

– έχοντας υπόψη τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής, του 2023, που δημοσιεύθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 2023,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Προϋπολογισμών,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (A9-0000/2022),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2023, η αύξηση του ΑΕΠ το 2023 αναμένεται να ανέλθει σε 0,6 % τόσο στην ΕΕ όσο και στη ζώνη του ευρώ και αναμένεται να αυξηθεί σε 1,3 % και 1,2 % το 2024 αντίστοιχα·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι αν και η αγορά εργασίας της ΕΕ συνέχισε να εμφανίζει υψηλές επιδόσεις κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023, παρά την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού εξακολουθούν να είναι έντονες σε ορισμένους τομείς και επαγγέλματα, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανεργία έχει φτάσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα στην ΕΕ στο σύνολό της, με διαφορές μεταξύ των κρατών μελών·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πληθωρισμός θα ανέλθει σε 6,5 % στην ΕΕ και σε 5,6 % στη ζώνη του ευρώ το 2023 και αναμένεται να μειωθεί σε 3,5 % και 3,2 % το 2024 αντίστοιχα, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2023·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί στο 83,1 % στην ΕΕ (90,4 % στη ζώνη του ευρώ)· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί οριακά στην ΕΕ σε περίπου 82,7 % το

2024 και 82,5 % το 2025·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ταχεία, αποφασιστική και συντονισμένη πολιτική αντίδραση επέτρεψε στην οικονομία της ΕΕ να ανακάμψει και να αντιμετωπίσει τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, και της επέτρεψε να αντιμετωπίσει την επακόλουθη ενεργειακή κρίση, την οικονομική επιβράδυνση το 2023 και μια περίοδο υψηλού κινδύνου και αβεβαιότητας, μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα της κατάστασης στη Μέση Ανατολή·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ έχει αποδειχθεί απαραίτητο εργαλείο για την παροχή μακροοικονομικής σταθεροποίησης σε επίπεδο ΕΕ και την αύξηση της εσωτερικής και εξωτερικής ανθεκτικότητάς της σε περιόδους κρίσης, στηρίζοντας παράλληλα τα κράτη μέλη στη χρηματοδότηση των αναγκαίων επενδύσεων στις προτεραιότητες της ΕΕ για την αντιμετώπιση των σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων·

Οικονομικές προοπτικές για την ΕΕ

1. εκφράζει την ανησυχία του για την ασθενή ανάπτυξη στην ΕΕ· σημειώνει τον συνεχή αντίκτυπο των τιμών της ενέργειας και του πληθωρισμού στην αγοραστική ισχύ των νοικοκυριών και στην ικανότητα λειτουργίας των εταιρειών της ΕΕ·

2. αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) να μειώσει το ποσοστό πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ· θεωρεί ότι οι αυξήσεις των επιτοκίων αντιμετωπίζουν μόνο εν μέρει τους λόγους για τις αυξήσεις του πληθωρισμού και ότι απαιτούνται επαρκείς και συντονισμένες δημοσιονομικές, διαρθρωτικές και κανονιστικές πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που να συμπληρώνουν τις δράσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ·

3. τονίζει ότι η έλλειψη δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε ορισμένα κράτη μέλη παρεμποδίζει τις δυνατότητες βιώσιμης ανάπτυξης· επισημαίνει ότι οι επενδύσεις αυτές είναι ζωτικής σημασίας για την ικανότητα της ΕΕ να αντιμετωπίζει τις υφιστάμενες προκλήσεις και να αυξήσει την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων·

Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)

4. υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι το καθιερωμένο πλαίσιο για τον συντονισμό των δημοσιονομικών, οικονομικών, κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης σε ολόκληρη την Ένωση σύμφωνα με τις Συνθήκες, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροοικονομική σταθερότητα και την κοινωνική συνοχή της·

5. εκφράζει την ανησυχία του για την επιδείνωση της κοινωνικής διάστασης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου λόγω του αυτοπεριορισμού των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΣΑΧ) όσον αφορά την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) καθώς και για τη μείωση του αριθμού των κοινωνικών ΣΑΧ με βάση τον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων· καλεί την Επιτροπή να συνδέσει στενότερα τις ΣΑΧ με τις αντίστοιχες εκθέσεις ανά χώρα·

6. συμμερίζεται την άποψη ότι οι ΣΑΧ του 2024 πρέπει να επικεντρωθούν σε ένα περιορισμένο σύνολο προκλήσεων· υπογραμμίζει ότι οι ΣΑΧ πρέπει επίσης να εξυπηρετούν την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και τη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης· τονίζει ότι οι ΣΑΧ πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα κοινωνικά τρωτά σημεία·

7. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι το σύστημα χρηματοδότησης και επαλήθευσης του ΜΑΑ βάσει επιδόσεων αποφέρει στην πράξη πολύ λίγα αποτελέσματα και δημιουργεί υπερβολική γραφειοκρατία· ζητεί μεγαλύτερη ευελιξία για την προσαρμογή των οροσήμων και των στόχων ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά τη διαδικασία εφαρμογής·

8. υποστηρίζει τον εξορθολογισμό των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ με τις επενδυτικές ανάγκες που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του ΜΑΑ και στις ΣΑΧ· υπενθυμίζει ότι η πολιτική συνοχής εξυπηρετεί ένα ευρύτερο σύνολο στόχων από τον ΜΑΑ· ζητεί τη συγκρίσιμη ενσωμάτωση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών στην κατάρτιση και την εφαρμογή των εθνικών ΣΑΑ, όπως στην περίπτωση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής·

Μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ

9. θεωρεί αναγκαία τη μεταρρύθμιση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ και εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή·

10. υπογραμμίζει ότι η μεταρρύθμιση πρέπει να οδηγήσει σε απλούστευση του πλαισίου, να είναι πιο ειδική ανά χώρα και να ενισχύει την εκτελεστότητά του, και να επιτρέπει στα κράτη μέλη να καλύπτουν τις ανάγκες όσον αφορά τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση των οικονομιών τους χωρίς να υπονομεύεται η βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους·

11. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι έχουν αντληθεί διδάγματα από τις επιλογές σχεδιασμού του ΜΑΑ όσον αφορά τη σύνδεση των εθνικών δημοσιονομικών, μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων με τα οικονομικά κίνητρα της ΕΕ, όπως οι επιχορηγήσεις και τα δάνεια· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, σε αντίθεση με τον ΜΑΑ, η μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης δεν διαθέτει τους μηχανισμούς παροχής κινήτρων για τη στήριξη και την προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων εθνικής πολιτικής· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν θα έχουν τη χρηματοδοτική ικανότητα να χρηματοδοτήσουν μόνα τους τη δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση·

12. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ μακροοικονομικών ανισορροπιών και δημοσιονομικών κανόνων δεν αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις προτάσεις μεταρρύθμισης· υπογραμμίζει ότι η χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ εξαρτάται από τη μακροοικονομική ισορροπία μεταξύ των οικονομιών των κρατών μελών και ότι η αποκατάσταση αυτής της ισορροπίας ενδέχεται να απαιτήσει δημόσιες δαπάνες·

13. αναγνωρίζει την ανάγκη αποφυγής των διαρκών υπερβολικών ελλειμμάτων και ζητεί τη θέσπιση κοινών κανόνων που θα βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια ως μέσο για την επίτευξη αυτού του στόχου· τονίζει ότι, ωστόσο, οι εν λόγω κανόνες δεν θα πρέπει να

αποκλείουν προσωρινές αποκλίσεις από την πορεία των καθαρών δαπανών λόγω ειδικών, δικαιολογημένων και στρατηγικά σημαντικών επενδύσεων που αποσκοπούν στην υλοποίηση των στόχων της ΕΕ·

14. αναγνωρίζει τις διαφορές μεταξύ των επιμέρους κρατών μελών όσον αφορά τη βιωσιμότητα του χρέους τους και την ικανότητά τους να μειώσουν το χρέος τους και, ταυτόχρονα, να εξακολουθούν να είναι σε θέση να επενδύουν· τονίζει, ως εκ τούτου, την ανάγκη να επιτραπεί στα κράτη μέλη να έχουν διαφορετικές πορείες μείωσης του χρέους·

15. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή διαπραγματεύεται με τα κράτη μέλη μεμονωμένα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια· υπογραμμίζει ότι αυτή η αύξηση της διακριτικής ευχέρειας της Επιτροπής πρέπει να συνοδεύεται από αυξημένη λογοδοσία προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·

16. θεωρεί ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στον καθορισμό του περιεχομένου και στην ψηφοφορία για τα δημοσιονομικά διαρθρωτικά σχέδια είναι ένας ουσιαστικός τρόπος για να αυξηθεί ο ενστερνισμός των δημοσιονομικών διαρθρωτικών σχεδίων σε εθνικό επίπεδο·

17. αναγνωρίζει ότι ο οικονομικός διάλογος στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θέτει μια χρήσιμη βάση λογοδοσίας, αλλά θεωρεί ότι η δέουσα λογοδοσία μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαθέτει μέσα λογοδοσίας που του επιτρέπουν να εφαρμόζει τις συνέπειες με βάση την αξιολόγηση των επιδόσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, όπως τα δικαιώματα αρνησικυρίας ή η προσωπική ευθύνη των Επιτρόπων·

°

° °

18. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι μια ετήσια διαδικασία συντονισμού των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών και έχει ευρύ αντίκτυπο στις κοινωνικές πολιτικές. Στην έκθεση πρωτοβουλίας σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών το 2024 εκφράζονται ανησυχίες για την ασθενή οικονομική ανάπτυξη, επισημαίνεται ο αντίκτυπος των τιμών της ενέργειας και του πληθωρισμού στην αγοραστική δύναμη και αναγνωρίζεται ο ρόλος της ΕΕ στη σταθεροποίηση της οικονομίας κατά τη διάρκεια κρίσεων. Ο εισηγητής τονίζει την ανάγκη για συντονισμένες δημοσιονομικές, διαρθρωτικές και κανονιστικές πολιτικές, καθώς και για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Οι πτυχές της απασχόλησης και οι κοινωνικές πτυχές στην ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2024 είναι ιδιαίτερα σημαντικές, δεδομένου του πλαισίου αβεβαιότητας που χαρακτηρίζεται από αύξηση του πληθωρισμού και του κόστους ζωής λόγω της συνεχιζόμενης ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, καθώς και των συνεχιζόμενων κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών της πανδημίας COVID-19 και της κατάστασης στη Μέση Ανατολή.

Στην έκθεση εκφράζονται ανησυχίες σχετικά με τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης στην ΕΕ λόγω του συνεχούς αντικτύπου των τιμών της ενέργειας και του πληθωρισμού στην αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών και στις επιδόσεις των εταιρειών της ΕΕ. Οι προσπάθειες της ΕΚΤ για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού αναγνωρίζονται, αλλά υποδηλώνουν ότι τα αυξανόμενα επιτόκια από μόνα τους είναι ανεπαρκή· απαιτούνται συντονισμένες δημοσιονομικές, διαρθρωτικές και κανονιστικές πολιτικές για την αντιμετώπιση του περιβάλλοντος που πλήττεται από την κρίση. Στο κείμενο υπογραμμίζεται ότι οι ανεπαρκείς δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε ορισμένα κράτη μέλη παρεμποδίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και, παράλληλα, τονίζεται ο κρίσιμος ρόλος αυτών των επενδύσεων στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της ευρωστίας και της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ εν μέσω προκλήσεων.

Επιπλέον, ο εισηγητής συζητά ζητήματα που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) και προτείνει μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για απλούστευση, εκτελεστότητα και στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Μολονότι αναγνωρίζει τα διδάγματα από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), ο εισηγητής εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη παρόμοιων μηχανισμών παροχής κινήτρων στην προτεινόμενη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Εκφράζονται ανησυχίες σχετικά με την οικονομική ικανότητα ορισμένων κρατών μελών να χρηματοδοτούν ανεξάρτητα την αναγκαία πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Περαιτέρω ανησυχίες προκύπτουν όσον αφορά τη μείωση της κοινωνικής διάστασης λόγω του αυτοπεριορισμού των ειδικών ανά χώρα συστάσεων (ΣΑΧ) και, κατά συνέπεια, της μείωσης του αριθμού των συστάσεων με βάση τον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων. Ο εισηγητής τάσσεται υπέρ της εστίασης των ΣΑΧ 2024, τονίζοντας τον ρόλο τους στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και της κοινωνικής δικαιοσύνης με ταυτόχρονη συνεκτίμηση των κοινωνικών τρωτών σημείων. Εκφράζονται ανησυχίες σχετικά με την αναποτελεσματικότητα και τη γραφειοκρατία του συστήματος του ΜΑΑ βάσει επιδόσεων. Η φετινή ετήσια έκθεση για το Εξάμηνο υποστηρίζει την ευθυγράμμιση των πολιτικών συνοχής της ΕΕ με τον ΜΑΑ και τις ΣΑΧ, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), κατά το πρότυπο των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής.

Ο εισηγητής εκφράζει τη λύπη του για την ανεπαρκή προσοχή που δίνεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ μακροοικονομικών ανισορροπιών και δημοσιονομικών κανόνων, τονίζοντας τη σημασία της αντιμετώπισης αυτού του ζητήματος για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της ΕΕ, η οποία ενδέχεται να απαιτεί δημόσιες δαπάνες. Αναγνωρίζει την ανάγκη περιορισμού των δημόσιων δαπανών για την αποφυγή υπερβολικών ελλειμμάτων, προτείνοντας περιορισμούς βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, με εξαίρεση ορισμένες δαπάνες που προορίζονται για τις αναγκαίες επενδύσεις.

Επιπλέον, η αυστηρή χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων και το σύστημα επαλήθευσης του ΜΑΑ αντιμετωπίζονται με ανησυχία, καθώς απαιτείται μεγαλύτερη ευελιξία για την επίτευξη των συμφωνημένων επενδυτικών στόχων. Αυτό είναι ακόμη πιο αναγκαίο προκειμένου τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής να ευθυγραμμιστούν με τις επενδυτικές ανάγκες του ΜΑΑ. Η μεταρρύθμιση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ διαδραματίζει καίριο ρόλο στις μελλοντικές εξελίξεις των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών, όπως και η ανάγκη για μεγαλύτερη λογοδοσία, συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων και κατάλληλα μέσα ώστε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να υποχρεώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λογοδοτήσει για τις επιδόσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.